

Renesansni čovjek Dalekog istoka: Korejski kralj Sejong Veliki

Plečić, Anamarija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:342827>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-15**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet
Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij Engleskog jezika i književnosti i
Povijesti

Anamarija Plečić

Renesansni čovjek Dalekog istoka: Korejski kralj Sejong Veliki

Završni rad

Mentor: doc. dr. sc. Anđelko Vlašić
Sumentor: dr. sc. Igor Josipović, poslijedoktorand

Osijek, 2021.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet Osijek
Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij Engleskog jezika i književnosti i
Povijesti

Anamarija Plečić

Renesansni čovjek Dalekog istoka: Korejski kralj Sejong Veliki

Završni rad

Znanstveno područje humanističke znanosti, znanstveno polje povijest, znanstvena
grana hrvatska i svjetska ranonovovjekovna povijest

Mentor: doc. dr. sc. Anđelko Vlašić

Sumentor: dr. sc. Igor Josipović, poslijedoktorand

Osijek, 2021.

IZJAVA

Izjavljujem s punom materijalnom i moralnom odgovornošću da sam ovaj rad samostalno napravila te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni. Svojim vlastoručnim potpisom potvrđujem da sam suglasna da Filozofski fakultet Osijek trajno pohrani i javno objavi moj rad u internetskoj bazi završnih i diplomskih radova knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, knjižnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijek i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

U Osijeku, 19. rujna 2021.

Anamarija Flečić, 0122221462

SAŽETAK

U radu se analizira život korejskoga kralja Sejong Velikog (15. svibnja 1397. – 8. travnja 1450). Vladao je Korejom od 1418. do 1450. kao četvrti kralj dinastije Joseon (*Choson*) koja će vladati idućih 500 godina, te je bio jedan od samo dva kralja u korejskoj povijesti koji se nazivaju “Velikim”. Kao treći sin Taejonga, Sejongov uspon na prijestolje bio je neočekivan. Na prijestolje dolazi vlastitom zaslugom, a ne prvorođstvom – prema konfucijskom učenju kojeg će primjenjivati za vrijeme svoje čitave vladavine. Sejong je vladao i pisao zakone u skladu s konfucijanskim idealima. Smatrao je da zakoni moraju odgovarati volji i uvjerenju naroda, da ih treba slijediti kralj, kao i narod i da se oni ne mogu mijenjati ili ukidati bez odgovarajuće rasprave. Na tragu tog učenja riješio je mnoge probleme u zemlji koji su patili siromašan narod. Veliku pažnju posvećivao je obrazovanju. Vjerovao je da svatko ima pravo učiti, što je bio njegov krajnji cilj u poboljšanju nacije, obrazovanja i životnog standarda. Na početku svoje vladavine osnovao je državni istraživački institut, Dvoranu dostojnih (*Chiphyonjon*), gdje se okružio talentiranim službenicima, koji su bili poticani na provođenje različitih istraživačkih aktivnosti potrebnih za intelektualni procvat monarhije. Tako je postavljeno novo učenje za poboljšanje i kvalitetu vlasti. Njegovo najveće postignuće bilo je stvaranje *hangula* (korejskog pisma), osim toga njegovo ulaganje i poticaj u poljima znanosti, tehnologije, književnosti i medicine imalo je velik utjecaj na Koreju i Korejce.

Ključne riječi: Sejong Veliki, Koreja, konfucionizam, hangul, Joseon

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. DOLAZAK NA VLAST	3
3. KONFUCIJE, VELIKI KINESKI FILOZOF	5
3.1. Joseon dinastija i neo konfucionizam	6
4. KOREJSKI POLOŽAJ IZMEĐU KINE I JAPANA – MEĐUNARODNA POLITIKA	8
4.1. Gihae ekspanzija i Tsushima gusari.....	10
5. KOREJSKA RENESANSA – IDEJE VELIKOG VLADARA	12
5.1. Doprinos znanosti i Jiphyeonjeon.....	12
5.2. Financijski sustav i uprava.....	14
6. HANGUL – KOREJSKO PISMO	16
7. ZAKLJUČAK	18
8. POPIS LITERATURE	20

1. UVOD

Potkraj 14. stoljeća *Goryeo*¹ se našao u teškoj situaciji zbog unutarnjih i vanjskih problema, uključujući borbu za moć među plemstvom i upade crveno-turbanskih² bandita i gusara Wako³. U to je vrijeme general Yi Seong-gye postao popularan među ljudima zbog svoje uloge u obrani od stranih osvajača. Svrgnuo je dinastiju Goryeo i osnovao novu dinastiju Joseon. Prvi kralj postaje Taejo. Taejo iz *Joseona*⁴ odabrao je Hanyang (današnji Seul), na mjestu koje se smatra da je povoljno prema načelima *feng shuija*⁵ za glavni grad nove dinastije.⁶ Također je naredio izgradnju palače *Gyeongbokgung*⁷ i svetišta *Jongmyo*⁸. Nova prijestolnica, smještena u središtu Korejskog poluotoka, bila je lako dostupna rijekom Hangang, koja je tekla izravno kroz njezino središte. Joseonova kultura i moć dosegli su novi vrhunac pod Taejoovim unukom, kraljem Sejongom Velikim. Sejong se ugledao na mudrost i politiku svojih prethodnika, u koju je implementirao konfucionistička učenja.⁹

¹ Naziv za srednjovjekovnu Koreju.

² Crveni turbani, seljački pobunjenički pokret koji je doživio svoj procvat u sjevernoj Kini krajem dinastije Yuan (1206. – 1368.). Protivili su se stranoj mongolskoj vlasti; njihov pokret dobio je zamah zbog gladi koja je posljedica loših usjeva i poplava 1330 -ih. Njihovo pljačkanje, koje je počelo 1350 -ih, odvelo ih je čak do Koreje, gdje su njihovi upadi doprinijeli padu dinastije Goryeo. Iako je njihova pobuna ugušena, suparničke pobunjeničke snage pod vodstvom Zhu Yuanzhang (1328. – 98.) srušile su dinastiju Yuan i osnovale Ming. („Crveni Turbani“, *Encyclopaedia Britannica*, pristup ostvaren 27. 6. 2021., <https://www.britannica.com/topic/Red-Turbans>)

³ Erom Wokou ili Wako se smatra razdoblje između 13. i 16. stoljeća kada Tsushima piratstvo i gusarstvo doživljava procvat na obalama Kine i Koreje. Gusarima Wokou se smatrala bilo koja od skupina pljačkaša koja je izvršila napad na korejsku i kinesku obalu između 13. i 16. stoljeća. Često su bili plaćeni od strane raznih japanskih feudalnih vođa i uključeni u japanske građanske ratove tijekom ranog dijela ovog razdoblja. („Wakō“ *Encyclopaedia Britannica*, pristup ostvaren 27. 6. 2021., <https://www.britannica.com/topic/wako>)

⁴ Naziv za novovjekovnu Koreju.

⁵ Filozofija *feng shuija* je praksa slaganja životnog prostora radi stvaranja ravnoteže sa prirodnim svijetom. Cilj je iskoristiti energetske snage (voda, zemlja, zrak, metal i vatra) i uspostaviti sklad između pojedinca i njegovog okruženja.

⁶ Soon Min Hong, „The Outhouses of the Royal Palaces“, u *Everyday Life in Joseon-Era Korea: Economy and Society*, ur. Michael D Shin (Leiden – Boston: Global Oriental, 2014), 253.-254.

⁷ Prva i najveća palača izgrađena za vrijeme Joseon dinastije, smještena u današnjem Seulu.

⁸ Jongmyo kraljevsko konfucijsko svetište posvećeno izvođenju obreda za umrle kraljeve i kraljice Joseona.

⁹ Yukhoon Kim. *Korean History for International Citizens*. Seoul: Northeast Asian History Foundation, 2007., 40.

Cilj rada je objasniti značaj Sejong Velikog, njegovih učenja i doprinosa korejskom narodu. Kroz analizu njegova života ovaj rad će odgovoriti na pitanja na koji je način ovaj vladar pridonio razvoju Joseona te je li zaslužio epitet „Veliki“.

Rad će istaknuti njegova načela i politiku koji su nastali kroz učenje konfucionizma. Uzimajući u obzir svijet u kojem je rođen, te političku situaciju zemlje, objasnit će se njegov značaj za razvoj korejske države, te kako je kroz svoj doprinos poljoprivredi, obrazovanju, medicini i međunarodnoj politici učvrstio položaj tada upravno podređene zemlje.

Služeći se relevantnom literaturom korejskih i američkih autora, kao što je članak Petera Kima „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy: Catalyst for the Development of Gunpowder in Korea, a Precursor of Korea-Japan Diplomacy“, koji govori o političkoj situaciji u zemlji te međunarodnim odnosima, bazirajući se na odnose Kine, Japana i Koreje. Nadalje, u radu je korišten časopis *Korea Essentials* u kojem se govori o umjetnosti i kulturi Koreje kroz povijest. Zatim važan je rad Garija Ledyarda „The Cultural Work of Sejong the Great“ u kojem se govori o vladavini Sejong Velikog, njegovim postignućima te njegovom kulturnom, lingvističkom i znanstvenom doprinosu. Također, ovaj aspekt je nadopunjen na temelju radova iz zbornika *Everyday Life in Joseon-Era Korea: Economy and Society*, koji donose detaljan prikaz svakodnevnog života pučanstva te upravne i zakonske reforme u Joseonu tijekom 15. stoljeća.

2. DOLAZAK NA VLAST

Sejongov otac, Taejong, rođen je 1367. godine kao Yi Bang-won. Bio je sin poznatoga generala Yi Seong-gyea, koji je predvodio ustanak protiv dinastije Goryeo te kasnije postao kralj Taejo, prvi kralj Joseon dinastije. Nakon dolaska na prijestolje, Taejo odabire svojeg mlađeg sina Bang-seoka kao nasljednika. Yi Bang-won bio je ogorčen što nije bio izabran za nasljednika, budući da je on bio najzaslužniji od svih prinčeva koji su svojom borbom pomogli da njihov otac stupi na prijestolje nove države.¹⁰

Zbog političke situacije i već spomenutog ustanka, svaki od prinčeva je imao vlastitu vojsku koja mu je bila dodijeljena i kojom je zapovijedao. Uvrijeđen što nije odabran od svojega oca, Yi Bang-won u sukobu ubija svoja dva polubrata. Nakon što je Bang-wonov mlađi brat zauzeo prijestolje, budući kralj Taejong upravlja umjesto brata 20 godina i zapravo drži vlast u svojim rukama. Budući da je Taejong prema konfucionističkom vjerovanju smatrao kako nasljednik treba biti onaj princ koji je to zaslužio svojim radom i zalaganjem, tako je postupio u odabiru vlastitog nasljednika, te njegov najmlađi sin postaje prijestolonasljednik.¹¹

Sejong, rođen kao treći sin kralja Taejonga, bio je očev miljenik, za razliku od starijih sinova Yangnyeonga i Hyoryeonga. Postoji više teorija o tome kako je Sejong postao prijestolonasljednik. Jedna od teorija glasi da je njegovom najstarijem bratu, Yangnyeongu, ili oduzeta kraljevska titula ili je dobrovoljno odustao od naslova princa.¹²

Uz dolazak Sejonga na vlast vežu se i mnoge kontroverzne priče, koje su ponajviše nastale zbog političkih spletki i ubojstava, za koja je bio odgovoran kralj Taejong. Sejongov otac htio je zadržati vlast za sebe o čemu govori i priča kako je u krvavim borbama s političkim protivnicima osigurao prijestolje. Kako bi učvrstio sigurnu vladavinu za svojega sina, postao je njegov savjetnik nakon

¹⁰ Ben Griffis, „Taejong of Joseon“, u *World History Encyclopedia* (2021), pristup ostvaren: 27. 08. 2021., https://www.worldhistory.org/Taejong_of_Joseon/

¹¹ Isto.

¹² Gari Ledyard, *The Cultural Work of Sejong the Great*.

https://www.koreasociety.org/images/pdf/KoreanStudies/Monographs_GeneralReading/GettingtoKnowKorea/GTK_K%20%20Ledyard%20Sejong%20The%20Great.pdf, 8.

što je Taejong abdicirao i Sejong postao kralj. Taejong je također ubio Sejongovog tasta i dvojicu ujaka svoje žene kako bi učvrstio Sejongovu moć.¹³

Drugi Taejongov sin Hyoryeong oduzeo si je život u samostanu, nakon Yangyeongove smjene kao princa, ostavivši Sejongu nasljednikom. To je potvrđeno kada je skupina od 15 ispitanika podnijela molbu kralju Taejongu. Predložili su da najkrjeposniji član kraljevske obitelji dobije prinčevu krunu umjesto osobe koja je sljedeća u nasljednom nizu.¹⁴

Kralj Taejong prihvatio je ovu molbu i dao je Sejongu titulu prestolonasljednika. Uspon Sejongu do kralja bio je dovršen kada se Taejong povukao, kako bi sin započeo svoju vladavinu 1418. godine. Međutim, Taejong je nastavio utjecati i na dvor i na novog kralja sve do svoje smrti 1422. godine. Nakon očeve smrti, Sejong je ostavio traga i naslijeđe u svim sferama života, od vojnih kampanja, znanstvenog napretka i literature do medicine i kartografije. Kao vladar, Sejong je svoje odluke i politiku temeljio na konfucijanskom učenju, potiskujući pritom korejski budizam i islam.¹⁵

¹³ Griffis, „Taejong of Joseon“.

¹⁴ Ledyard, *The Cultural Work of Sejong the Great*, 8.

¹⁵ Kallie Szczepanski, *Biography of King Sejong the Great of Korea, Scholar and Leader*, pristup ostvaren: 27. 08. 2021., <https://www.thoughtco.com/king-sejong-the-great-of-korea-195723>

3. KONFUCIJE, VELIKI KINESKI FILOZOF

Prema Konfuciju, svaka je osoba imala određeno mjesto u društvu i određene dužnosti koje je trebala ispuniti. Konfucije se nadao da će se ljudi, ako znaju što se od njih očekuje, ponašati ispravno. Stoga je uspostavio pet glavnih odnosa u koje je uključena većina ljudi. Ti su odnosi bili vladar i predmet, otac i sin, stariji brat i mlađi brat, muž i žena te prijatelj i prijatelj.¹⁶

Konfucije je veliku važnost pridavao obitelji. Dijete se kod kuće u obitelji uči nositi s problemima s kojima će se suočiti kasnije u svijetu. Obitelj je odgovorna za odgoj djeteta da bude dobar član društva. Konfucije je naglasio važnost obrazovanja čiji je cilj pretvoriti ljude u dobre članove obitelji, odgovorne članove društva i dobre kraljeve podanike. Država (vlast) se u mnogočemu smatrala produžetkom obitelji. Kralj i njegovi službenici nazivani su roditeljima naroda. Subjekti su dužni iskazati jednaku odanost svojim vladarima kao i starijim članovima svoje obitelji.¹⁷

Sve je to u Koreji implementirano za vrijeme Sejonga po uzoru na kineski sustav, koji su mnogi Korejci zbog kineskog bogatstva, vojne moći i složene kulture držali očito najciviliziranijom državom na svijetu. Kao rezultat Sejongovih inovacija, konfucionizam je postao i nastavlja biti društvena norma u Koreji do danas.¹⁸

Kralj Sejong imao je veliko poštovanje prema učenosti i vjerovao je da je jedna od najvažnijih funkcija obrazovanja i istraživanja poboljšavanje života drugih. Jednom je napisao: „Za razliku od mnogih drugih zanimanja, učenjaci imaju najveću odgovornost prema ljudima. Njihov rad može u konačnici poboljšati život svih ljudi tijekom mnogih desetljeća. Ali ako se akademik izgubi u svom studiju, ne može vidjeti kako njegov rad može koristiti drugima. Stoga, poput dobro uravnoteženog mačevanja ili razumnog argumenta, život učenjaka mora biti ujednačen i uravnotežen.“¹⁹

¹⁶ Heidi Hee-Kyu Park, „Confucian Spirituality of the Movement of the Heart“. *Journal of Korean Religions* 9 (2018), br. 2: 113-114.

¹⁷ Isto, 114.

¹⁸ Isto, 115.

¹⁹ Sylvain Rey, *Quotes from King Sejong the Great*, pristup ostvaren: 28. 07. 2021.,

<https://www.ellopos.com/blog/3114/quotes-from-king-sejong-the-great/2/>

3.1. Joseon dinastija i neo konfucionizam

Dinastija Joseon usvojila je načela neokonfucijanizma, koja cijene opće dobro čovječanstva i njegovu vezu s etičkim načelima prirode. Što je još važnije, neokonfucijonizam se usredotočio na duhovna pitanja poput morala čovječanstva, umjesto da brinu o vanjskim pojavama. Legitimitet kraljevske vlasti temeljio se na moralu i pravičnosti kraljeve vladavine, a ne na moći koju je posjedovao. Prema konfucijanskim idealima palača u kojoj je kralj boravio morala je prenijeti osjećaj dostojanstva, s minimalnom količinom raskoši. Zbog toga Korejske kraljevske građevine Joseon perioda, njeguju odgovarajuću ravnotežu, Joseonove palače odmjerene su izgledom u odnosu na ostale zemlje u regiji – simboliziraju osebujuan duh i karakter Joseona.²⁰

Vladari Joseona proveli su prvih nekoliko desetljeća, nakon utemeljenja dinastije, u razvijanju vladarskog sustava utemeljenog na konfucijanskim učenjima, koji će trajati pola tisućljeća. Preciznije rečeno, ovaj sustav vlasti nastao je nakon intenzivnog proučavanja korejske i kineske povijesti, te se temelji na kombinaciji tradicije Goryoa i kineskih konfucijanskih ideala. Obrazovne institucije u glavnom gradu i regionalni centri su reorganizirani ili poboljšani, kao i državna služba za obrazovanje, koja je imala zadatak provođenja ispita za državne službenike, učenjake i magistrate. Na taj način stvoren je pravedan sistem, zamišljen kao jedini legitimni kanal za zapošljavanje za visoke državne dužnosnike. Joseonovo jedinstveno hijerarhijsko društvo cijenilo je obrazovanje među visokim slojevima. Tako su obrazovani visoki dužnosnici imali vodeću ulogu u politici, gospodarstvu i kulturi, što je rezultat novouvedenih političkih reformi.²¹

Konfucijanske su se elite također bavile prikupljanjem i analizom niza izvornih materijala o povijesti, zemljopisu i kulturi, te koristili izvorne materijale u raspravi o nužnosti reformi. Tako je Sejong prikupio i sastavio nove reforme i ostavio ih u nasljedstvo. Nakon desetljeća mukotrpnog rada nadopunio je očev Gyeongguk Daejeon²² (“Veliki kodeks za državnu upravu”), Joseonov nacionalni kodeks zakona. Novi zakoni i ideologija su se direktno protivili budističkim vjerovanjima.²³

²⁰ Robert Koehler, *Joseon's Royal Heritage: 500 Years of Splendor* (Seoul: Seoul Selection, 2011), 60.

²¹ Isto, 42.

²² Cjeloviti zakonik koji obuhvaća sve zakone, običaje i uredbe objavljene od kasne dinastije Goryeo do rane dinastije Joseon. Poredano prema relevantnim ministarstvima, bilo je osnova za više od 500 godina politike dinastije Joseon.

²³ The Korea Foundation, „Joseon's Royal Heritage: 500 Years of Splendor“, 42.

Neprijateljstvo konfucijanskih znanstvenika-državnika iz dinastije Joseona nije bilo ograničeno samo na kritiku budističkih doktrina, već su progonili budizam odbacivanjem i laiciziranjem velikog broja budističkih svećenika. Budizam je još uvijek dominirao u religioznosti mnogih običnih ljudi, ali je počeo popuštati pred konfucionizmom u kulturnoj domeni.²⁴

Stabilna politička struktura ranog Joseona pridonijela je društvenoj, dinastijskoj i ekonomskoj stabilnosti. Život seljaštva, koje je doseglo najnižu osecu zbog ratnih razaranja i iskorištavanja od strane vladajuće klase u ranijem razdoblju, također je postalo više ili manje stabilno, pridonoseći poboljšanju produktivnosti.²⁵

Poljoprivredna grana doživjela je značajan rast između 14. i 15. stoljeća. Tržnice su se redovito održavale, jednom u pet do sedam dana, ne samo u velikim gradovima kao što su Hanyang već i u manjim lokalnim gradovima. Konfucijanska politička ideologija koja je smatrala ljude „korijenom države“ također je pomogla u postizanju pozitivnih rezultata. Stajalište da politiku treba usmjeriti prema dobrobiti ljudi dovelo je do osnivanja objekata za pomoć siromašnima, publikaciju te distribuciju knjiga o praktičnom poljoprivrednom znanju te znanstveno-tehničkom razvoju.²⁶

Razvoj u području znanosti i tehnologije u 15. stoljeću bio je posebno vrijedan pažnje. Izum sofisticirane opreme za promatranje vremenskih promjena u kombinaciji sa sustavnim istraživanjem nebeskih tijela i pojava pomoglo je u osmišljavanju kalendara koji je vrlo sličan današnjim. Tu se pojavili još mnogi izumi, za koje će ponajviše biti zaslužan sam vladar Sejong Veliki, zbog kojega se 15. stoljeće Joseon dinastije smatra zlatnim dobom korejske povijesti.²⁷

²⁴ Yukhoon Kim, *Korean History for International Citizens*, 42.

²⁵ Isto, 42.

²⁶ Ledyard, *The Cultural Work of Sejong the Great*, 9.

²⁷ The Korea Foundation, „Joseon’s Royal Heritage: 500 Years of Splendor“, 42-43.

4. KOREJSKI POLOŽAJ IZMEĐU KINE I JAPANNA – MEĐUNARODNA POLITIKA

U vrijeme kasnog srednjovjekovnog Gorya, Koreja je bila pod izravnim utjecajem Kine. Korejski vladari su bili slabi i služili su kao marionetske figure u Kineskoj upravi nad korejskim poluotokom. Nakon pada Yuan mongolskog carstva i dolaskom Minga na vlast u Kini 1368. godine, situacija u korejskoj vladavini nije se promijenila. Iako je stvarna vlast vraćena korejskim vladarima, Ming nije zahtijevao poseban danak u konjima, već je nastavio yuansku praksu korištenja poluotoka kao zatvora za neprijatelje, protjerujući ih na korejski otok Jeju.²⁸

Mnoge plemenite obitelji Yuan kraljevstva u bijegu od ustanka Crvenih Turbana, potražile su utočište u Koreji, a s dolaskom nove vlasti 1392. godine i stvaranjem Joseon kraljevstva, novi dvor prihvaća obrazovanu Yuan elitu i koristi njihova znanja za napredak Joseona.²⁹

Za vrijeme vladavine Sejong, doprinosi migranata iz Yuana, poput Xie Changshou, u znanosti i jeziku, bili su uvelike cijenjeni (ponajviše njihov rad u učenju kineskog jezika među prevoditeljima Joseona); zbog toga su mnogi zaslužili mjesto u *Dvorani dostojnih*.³⁰

No, s juga je mladom Joseonu prijetio drugi problem. U središtu tjesnaca japanskoga mora, između Koreje i Japana, smjestio se otok Tsushima. Taj otok bio je središte pirata rane Wokou ere, kao i upravna domena So klana.³¹

Erom Wokou ili Wako se smatra razdoblje između 13. i 16. stoljeća kada Tsushima piratstvo i gusarstvo doživljava procvat na obalama Kine i Koreje. Gusarima Wokou se smatrala bilo koja od skupina pljačkaša koja je izvršila napad na korejsku i kinesku obalu između 13. i 16. stoljeća. Često su bili plaćeni od strane raznih japanskih feudalnih vođa i uključeni u japanske građanske ratove tijekom ranog dijela ovog razdoblja.³²

²⁸ Adam Bohnet, *Turning toward Education: Foreigners in Chosŏn Korea*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2020., 27.

²⁹ Bohnet, *Turning toward Education*, 28-29.

³⁰ Isto, 31.

³¹ Peter Kim, „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy: Catalyst for the Development of Gunpowder in Korea, a Precursor of Korea-Japan Diplomacy“, *Emory Endeavors Journal* 5 (2013), 11.

³² „Wakō“ *Encyclopaedia Britannica*, pristup ostvaren 27. 6. 2021., <https://www.britannica.com/topic/wako>

U 14. stoljeću japanski feudalni vođe počeli su slati velike trgovačke ekspedicije u Kinu i Koreju. Kad su im uskraćene trgovačke povlastice, Japanci su brzo pribjegli nasilju kako bi osigurali svoj profit. Do 14. stoljeća piratstvo je u korejskim vodama doseglo ozbiljne razmjere. Postupno je opadalo nakon 1443. godine, kada su Korejci sklopili ugovor s raznim japanskim feudalnim vođama, dopuštajući ulazak 50 japanskih trgovačkih brodova godišnje, broj koji se postupno povećavao.³³

Vidjevši da je otok porijeklo piratstva, general iz Goryeoa, po imenu Pak Wi uspješno je protjerao Wokou gusare s otoka Tsushime 1389. godine. Uništio je 300 pomorskih brodova i spasio više od 100 korejskih talaca.³⁴

Službenik Joseona po imenu Kim Sa-Hyeong, vodio je drugu ekspediciju na otok 1396. godine. Joseon dinastija je zatražila da japanski dužnosnici Ashikaga šogunata iskoriste svoj suverenitet i utjecaj kako bi se okončalo piratstvo koje je imalo svoj izvor na Tsushimi. To su zatražili u nadi da olakšaju trgovinu trgovcima te su se udružili protiv guvernera Tsushime. So Sadashige, lokalni guverner, ili *daimyo*³⁵ tadašnjeg Tsushime, imao je vlast nad svima plovila koja putuju u Koreju iz Japana.³⁶

³³ „Wakō“ Encyclopaedia Britannica, pristup ostvaren 27. 6. 2021., <https://www.britannica.com/topic/wako>

³⁴ Peter Kim, „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy: Catalyst for the Development of Gunpowder in Korea, a Precursor of Korea-Japan Diplomacy“, *Emory Endeavors Journal* 5 (2013), 11.

³⁵ Daimyo je bio feudalni gospodar u šogunalnom Japanu od 12. do 19. stoljeća. Daimyoi su bili veliki zemljoposjednici i vazali šoguna.

³⁶ Kim, „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy“, 11.

4.1. Gihae ekspanzija i Tsushima gusari

Kad je Sadashige preminuo 1418. godine, Soda Saemontaro, istaknuti gusar, preuzeo je vlast od Sadashigeina mladog sina Sadamorija. Godine 1419., usred gladi, Saemontaro i njegovi gusari bili su primorani napasti Kinu pod dinastijom Ming. Zaustavili su se i zatražili pomoć u Bi-Inu i Haejuu (gospodarstvima Joseona).³⁷

Saemontaro i njegovi ljudi bili su odbijeni i izazvani na napad. Joseonov kraljevski dvor primio je vijest o napadima Saemontara i kao odgovor, pokrenuo opću kampanju protiv Tsushime. Iako je kralj Joseona, Sejong Veliki, situaciji pristupio mirno, njegov otac Taejong, koji je 1418. godine abdicirao s prijestolja, zagovarao je proaktivniji stav u vojnom gašenju Wokoua. Kao službeni vojni savjetnik svog sina, Taejong je objavio rat Tsushimi, na temelju opravdanja da bi otok trebao postojati pod Joseonovim suverenitetom. On će svoju namjeru očitovati u kampanji koja će postati poznata kao Istočna ekspedicija Gihae.³⁸

Taejong i Sejong pokreću napad na piratske baze na japanskom otoku Tsushima. U invaziji je sudjelovala flota od 227 brodova i 17 285 vojnika. Vodio ga je korejski general Yi Jongmu, čekajući do lipnja, kada je većina japanske flote napustila otok i krenula prema Ming Kini. Vlastitom kampanjom, general Yi i njegova flota napustili su otok Geoje, te krenuli prema Tsushimi, gdje se nalazi uporište Wokou. Po dolasku u zaljev Aso, general Yi poslao je zarobljene japanske taoce u Wokou uporište kao izaslanike koji su trebali tražiti predaju. Vidjevši da nema odgovora, on je naredio napad, te na kraju uništio gusare i njihova naselja. Uspjeh kampanje generala Yija najbolje pokazuju brojke: uništeno je 1939 kuća i 129 brodova, a 135 stanovnika primorja bilo je porobljeno ili ubijeno. Ukupno 131 korejski i kineski zarobljenik i 21 rob su spašeni s otoka. Ubrzo nakon toga japanska vojska napala je korejske snage u Niiju. General Yi izgubio je 150 ljudi u bitci kod Nukadake. Ipak, u sljedećim tjednima general Yi je uspio pregovarati o primirju s klanom So. Poštujući uvjete sporazuma, 3. srpnja 1419. korejska flota se razoružala i otputovala u Koreju. Kasnije po dolasku Sejong na vlast, Joseon će dodijeliti Tsushimi posebne trgovačke povlastice. Zauzvrat, Joseonova vlada je očekivala od Tsushime da osiguraju mir, sigurnost i spriječe piratstvo. Prateći uspjeh napada generala Yija na Tsushimu, koji

³⁷ Kim, „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy“, 12.

³⁸ Isto, 12.

se ponekad naziva i Oei Invazija, prijetnja Wokou piratstva općenito se smanjila u regiji, barem do 16. stoljeća, kada će japanski gusari pokrenuti drugo doba piratstva.³⁹

U siječnju 1420. Japan je zatražio kopiju *Tripitake Koreana*⁴⁰, svetih budističkih tekstova koji Joseon smatra nacionalnim blagom. Kralj Sejong je pristao, dodatno učvršćujući veze između dviju strana. Godine 1443. tadašnji guverner Tsushime Sadamori sklapa s kraljem Sejongom Gyehae ugovor tzv. *Kakitsu sporazum*, koji je odredio količinu trgovačkih plovila koja bi u Koreju putovala iz Tsushime, pomažući tako So klanu da proširi svoj ekonomski odnos s Korejom. Konkretno, guverner So bi imao privilegiju trgovanja s Joseonom po stopi do pedeset brodova godišnje. Daimyo bi zauzvrat slao resurse Joseonu i osiguravao da Wokou pirati ne napadaju luke Joseona.⁴¹

Sve su razmjene izgledale prijateljski i međusobno produktivne do 1510. godine, kada Japanski trgovci započinju neredu zbog oštrog trgovačkog protokola Joseona, osobito one s kojima se suočavaju trgovci Tsushime, koji pokušavaju trgovati u Ulsanu, Jinhaeu i Busanu iz Joseona. Iako je klan So u početku podržavao pobune, oni su u konačnici bili odgovorni za njihovo gašenje.⁴²

U konačnici, Koreja i Japan uspostavili su uspješne diplomatske odnose uz rast i održavanje ekonomske interakcije između Joseona i Soovog klana Tsushima. Sejong odustaje od očeve politike uspostavljanja korejske vlasti na japanskom teritoriju, te svoju pažnju usmjerava na pružanje otpora kineskoj vlasti. Stoga poništava očevu proklamaciju o zauzimanju Tushima otočja.⁴³

Koreja se sve do kraja Goryo perioda borila između utjecaja Kine i Japana. Budući da je Goryo upravno bio pod Kineskom vlašću, dolaskom nove Joseon dinastije, stvara se pokret osamostaljenja i odvajanja od obrazovnog, znanstvenog i administrativnog utjecaja od strane Kine.

³⁹ Kim, „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy“, 13.

⁴⁰ Tripitaka Koreana je najcjelovitija zbirka budističkih tekstova, zakona i ugovora koji postoje.

⁴¹ Kim, „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy“, 20.

⁴² Soyoung Lee, „Art of the Korean Renaissance, 1400–1600.“, u *Heilbrunn Timeline of Art History*, (New York: The Metropolitan Museum of Art, 2010), Pristup ostvaren: 27. 08. 2021.

http://www.metmuseum.org/toah/hd/kore/hd_kore.htm

⁴³ Kim, „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy“, 21.

Stoga Sejong stvara novi administrativni sustav, postaje patron korejske znanosti i umjetnosti te sastavlja korejsko pismo – hangul.

5. KOREJSKA RENESANSA – IDEJE VELIKOG VLADARA

5.1. Doprinos znanosti i Jiphyeonjeon

Sejong je uvidio potrebu za znanstvenicima na svom dvoru, a dvije godine nakon što je postao kralj, 1420., stvorio je Dvoranu vrijednih ili dostojnih (*Jiphyeonjeon*). Dvorana dostojnih djelovala je i kao kraljev savjet i kao znanstveno istraživačka akademija. Mnogi izumi i znanstveni spisi iz Sejongove vladavine potjecali su od znanstvenika koji su tamo djelovali.⁴⁴

Zbog problema s kojim se i sam suočio, Sejong se bavio pitanjem nasljedstva u kraljevskoj lozi. Sejong je poučen konfucijskim vjerovanjima naredio sastavljanje i reviziju službenih ljetopisa vladavine njegova tri prethodnika na Joseonovu prijestolju i pomno pratio aktivnosti „Proljetne i jesenske dvorane“, koje su bile službeni arhiv države. Sejong je utvrdio pravilnik kojim je, nakon smrti svakog kralja, nasljednik dolazio na prijestolje, te naredio izradu kronika u kojima bi se popisala postignuća svakoga vladara za vrijeme njegove vladavine, te dodatne kopije za pohranu u četiri arhivske podružnice u različitim regijama zemlje.⁴⁵

Kralj Sejong nastavio je očev napredak u tisku (pokretne tiskare) i proširio kapacitet da postane vodeća istočnoazijska država u tiskarstvu u to vrijeme. Iako su Kinezi ignorirali ovu novu tehnologiju, Joseon Korejci su je prihvatili i povećali brzinu ispisa za 20 puta nakon završetka dizajna 1434. godine. Ova povećana sposobnost tiska pomogla je Sejongu u objavi i distribuciji novih znanstvenih i medicinskih saznanja. Za vrijeme Sejongove vladavine predstavljeni su novi izumi, meteorološki uređaji za mjerenje količine padalina i prikupljanje kišnice, što je imalo velikog utjecaja u poljoprivredi.⁴⁶

⁴⁴ Ledyard, *The Cultural Work of Sejong the Great*, 9.

⁴⁵ Isto, 10.

⁴⁶ Ben Griffis, „Sejong the Great“, u *World History Encyclopedia* (2021), pristup ostvaren: 27. 08. 2021.,

https://www.worldhistory.org/Sejong_the_Great/

Nadalje, Sejong je naredio izgradnju zvjezdarnice u kraljevskoj palači Gyeongbok u kojoj su najmoderniji instrumenti bili dostupni znanstvenicima na korištenje. Ostali izumi tog vremena uključuju prijenosni sunčani sat s ugrađenim kompasom i preciznim vodenim satom.⁴⁷

Kartografija je bila jedna od važnih znanosti koju je Sejong podržavao. Nakon ekspanzije Gihae, korejske je karte trebalo ažurirati. Kartografi Sejonga koristili su astronomska mjerenja, što su omogućili novi izumi, kako bi stvorili mape koje su i danas izuzetno precizne. Znanstvenici su također premjestili početni meridijan na svojim kartama u glavni grad Seul, umjesto u Peking ili Nanjing, tadašnje kineske prijestolnice. To je omogućilo da karte Koreje budu puno preciznije.⁴⁸

Konačno glavno područje napretka pod Sejongom bila je poljoprivreda. Sejong je uputio svoje znanstvenike da sastave poljoprivrednu knjigu *Nongsa Jikseol*. Ova knjiga sadržavala je opise materijala i najbolje poljoprivredne prakse iz svih regija Koreje. Sejong je želio pomoći korejskim poljoprivrednicima da nauče najbolje načine za povećanje usjeva. Nadalje, Sejong je korigirao porez za poljoprivrednike, kako bi u lošim godinama poljoprivrednici plaćali manje poreza.⁴⁹

Uz reformu poreza za poljoprivrednike, tzv. *gongbeop*, Sejong je poslao pomoćnike i ministre širom Koreje kako bi procijenili mišljenja svojih ljudi o novom sustavu prije njegove primjene – proveden je 17-godišnji postupak anketiranja javnosti i rasprave s visokim ministrima. Nakon što su se stanovništvo i ministri složili da je novi progresivni porezni sustav bio bolji od izvornog sustava *Jo-Yong-Jo* (kojeg je oko 400 godina ranije provela dinastija Goryeo), Sejong je napokon proveo poreznu reformu.⁵⁰

⁴⁷ Griffis, „Sejong the Great“.

⁴⁸ Ledyard, *The Cultural Work of Sejong the Great*, 10.

⁴⁹ Griffis, „Sejong the Great“.

⁵⁰ Isto.

5.2. Financijski sustav i uprava

Preteča fiskalnog sustava i oporezivanja razvila se u 15. stoljeću za vrijeme vladavine Sejong Velikog. Prvih nekoliko desetljeća vlada je pokušavala izračunati visinu poreza raznim metodama, no bitno je bilo utvrditi visinu prihoda i rashoda. Tijekom Sejongove vladavine fiskalni sustav se temeljio na zemljištu i kućanstvu. Univerzalni sustav oporezivanja prema broju članova kućanstva i veličini zemljišta omogućio je jednostavnije prikupljanje poreza.⁵¹

Kako bi ovaj sustav bolje funkcionirao, bilo je potrebno propisati univerzalne jedinice mjerenja, što je Sejong i učinio. U to se vrijeme zemljište mjerilo jedinicama *gyeola* i *bu*, gdje je jedan gyeol bio jednak 100 bu. Gyeol i bu nisu bile jedinice površine, već jedinice produktivnosti koje se koriste za određivanje visine poreza. Drugim riječima, jedinice su se odnosile na veličinu zemljišta koja je potrebna za proizvodnju određene količine žita. Na primjer, u 15. stoljeću procjenjuje se da je godišnji prinos za jedan gyeol polja bio oko 240 *mal*.⁵² Veličina zemljišta u jedinicama gyeola tako je varirala prema svojoj plodnosti. U zakonu gyeol-bu iz 1444. jedinice su podijeljene u šest razreda, pri čemu je zemlja prvog razreda najplodnija (i ima najmanju površinu), a šesti razred je najmanji. Jedan gyeol zemlje prvog razreda bio jednak površini od 2.986,6 *pyeonga*⁵³, dok je zemljište šestog razreda bilo četiri puta veće, odnosno 11.946,4 *pyeonga*.⁵⁴

Još jedan veliki problem za ekonomiju države bio je monetarni sustav. Još u Goryeo periodu vlast je pokušala uvesti obvezno korištenje metalnih kovanica za plaćanje. No seljaštvo je i dalje preferiralo razmjenu prirodnih dobara, zbog čega je cirkulacija metalnog novca bila vrlo limitirana. Krajem Goryeo perioda s prijelazom na Joseon vlasti su pokušale uvesti papirnati novac *jeohwa*, no brzo odustaju. Novi pokušaj uvođenja novca započinje kralj Taejong i nastavlja kralj Sejong. Pokušavaju uvesti kombinaciju metalnih kovanica i jeohwa, no ni taj plan nije urodio plodom. Ova borba će se nastaviti sve do sedamnaestog stoljeća.⁵⁵

⁵¹ Sung Woo Kim, „The Tax Burden of The Peasantry“, u *Everyday Life in Joseon-Era Korea: Economy and Society*, ur. Michael D Shin (Leiden – Boston: Global Oriental, 2014), 63.

⁵² Jedinica vrijednosti zemljišta prema plodnosti.

⁵³ Jedan pyeong = približno 3,3 četvorna metra.

⁵⁴ Hun – Chang Lee, „Currency and The Value of Money“, u *Everyday Life in Joseon-Era Korea: Economy and Society*, ur. Michael D Shin (Leiden – Boston: Global Oriental, 2014)., 72.

⁵⁵ Lee, „Currency and The Value of Money“, 76.

Sejong je vladao i pisao zakone u skladu s konfucijanskim idealima. Smatrao je da zakoni moraju odgovarati volji i uvjerenju naroda, da ih treba slijediti kralj kao i narod i da se oni ne mogu mijenjati ili ukidati bez odgovarajuće rasprave.⁵⁶

Sejong je, u početku koristeći se očevim popisom problema u korejskom medicinskom sustavu, unaprijedio i proučavanje medicine i distribuciju zdravstvenih usluga stanovništvu. Prva promjena koju je Sejong napravio bila je reorganizacija korejskog zdravstvenog sustava.⁵⁷ Uveo je različite urede koji su se fokusirali samo na jedan sloj društva, za razliku od nekadašnjeg sustava koji je bio zadužen za svu brigu o svima. Jedan je ured pružao medicinsku njegu kraljevskoj obitelji, drugi ured pružao je pomoć visokim dužnosnicima, a treći ostalim dužnosnicima, dok je ostalo stanovništvo bilo zbrinuto iz posebnog ureda za pučanstvo.⁵⁸

Sejong je također reformirao medicinska istraživanja i obuku. Stvorio je skupinu znanstvenika posvećenih proučavanju kineskih medicinskih tekstova, odabranih od ljudi koji su položili prijemni ispit za državnu službu (Gwageo). 1433. godine, Sejong i njegova Dvorana dostojnih objavili su *Hyangyak Jipseongbang*, tekst koji je prikupio sva medicinska znanja u Koreji s naglaskom na lokalne biljke i poznavanje istih u području medicine, te njihova primjenu. 1445. godine objavljena je nova enciklopedija medicinskog znanja i recepata, *Uibang Yuchwi*.⁵⁹

⁵⁶ Ledyard, *The Cultural Work of Sejong the Great*, 9.

⁵⁷ Isto, 11.

⁵⁸ Griffis, „Sejong the Great“.

⁵⁹ Isto.

6. HANGUL – KOREJSKO PISMO

Čak i uz mnoga druga dostignuća, najveće nasljeđe Sejong je stvaranje i uvođenje korejskog pisma *hangul* (zvana Chosongul u Sjevernoj Koreji, što znači „Joseon pismo“). Ne postoji točan podatak kada je Sejong počeo stvarati i razvijati abecedu, ali poznato je da ju je finalizirao 1443. godine i objavio 1446. Prije uvođenja hangula, korejski jezik pisan je klasičnim kineskim znakovima, te skraćenim bilješkama kako bi se uvažile razlike u jezicima (korejski i kineski, iako su oba jezika istočne Azije, nisu povezani).⁶⁰ To je značilo da samo oni koji su si mogli priuštiti obrazovanje (vladajući i viši slojevi), mogu čitati i pisati. Sejong je to želio promijeniti tako da čak i seljaci mogu naučiti čitati i pisati u roku od nekoliko dana.⁶¹

Hangul je fonetski glasovni sustav u kojem svako od 28 (trenutno 24) slova predstavlja suglasnik ili samoglasnik. Sejong je dizajnirao suglasnike da grubo oponašaju položaj usta i jezika kad izgovaraju svako slovo, olakšavajući Korejcima učenje čitanja i pisanja pomoću hangula. Za oblikovanje riječi slova su poredana u blokove slogova, tako da je svaki slog riječi jedan blok od dva do četiri slova.⁶²

Lakoća kojom se hangul mogao naučiti zaprepastio je visoke Sejongove ministre i savjetnike. Sposobnost seljaka da čitaju i pišu ugrozila je položaj njihovih obitelji na sudu, jer je povećala broj potencijalnih državnih službenika. Nakon Sejongove smrti, elitni slojevi ograničili su njegovu upotrebu.⁶³

Kineski znakovi koje su Korejci koristili do pojave hangula bili su korisni samo kada bi prenijeli značenje. Hangul je, međutim, bio i jest znanstveni sustav pisanja koji korisniku omogućuje izražavanje gotovo bilo kojeg zvuka kombinirajući 28 slova. Kada se prvi put pojavio, hangul je bio ključan za širenje jezika i pismenosti među mnoštvom običnih muškaraca i žena koji si nisu mogli priuštiti ogromnu količinu vremena koje je potrebno za učenje tisuća kineskih znakova. Također je predstavljao prekretnicu u razvoj korejske književnosti, jer su ljudi sada mogli zapisati zvukove korejskog jezika kako su se istinski govorili. Hunmin Chongum (Hunmin Jeongeum ili

⁶⁰ Ledyard, *The Cultural Work of Sejong the Great*, 15.

⁶¹ Isto, 14.

⁶² Griffis, „Sejong the Great“.

⁶³ Kim, *Korean History for International Citizens*, 44.

„Pravi zvuci za obrazovanje“, „ljudi“) – ovo izvorno ime hangula, otkriva da je izum bio izravno povezan s konfucijanskom ideologijom koja je naglašavala važnost ljudi, i kao takav bio je izum koji je odražavao duh Joseona onoga vremena.⁶⁴

⁶⁴ Ki Moon Lee i Robert S. Ramsey, *A History of the Korean Language*, (New York: Cambridge University Press, 2011), 102.

7. ZAKLJUČAK

Sejongov otac Taejong i djed Taejo proširili su granice mlade dinastije Joseon protjerujući posljednje Mongole s Korejskog poluotoka i suprotstavljajući se japanskim gusarima s otoka Tsushima. Sejong je radio na učvršćivanju ovih novoprosirenih granica i nadzirao je istočnu ekspanziju Gihae, kako bi jednom zauvijek ugušio pirate iz Tsushime. Ekspanzija Gihae bila je uspješna te se Tsushima predaje Sejongu 1419. godine (na korejskom poznato kao Daemado), koja tada postaje teritorij dinastije Joseon. Ovu očevu odluku će Sejong kasnije poništiti te će vratiti teritorij Japanu, radi održavanja dobrih diplomatskih odnosa. Iako piratski napadi nisu u potpunosti nestali, sukobi su uvelike suzbijeni. S glavnom militarističkom prijetnjom u Koreji uklonjenom, Sejong se okreće prema znanosti i humanističkim pothvatima.

Dinastija za koju su Sejong, njegov djedi i otac postavili temelje, potrajat će 500 godina. Iako je kraljevstvo uspostavljeno uz blagoslov kineskog cara, nakon ekspanzije Gihae Sejong njeguje miroljubive odnose s Kinom i Japanom, te podupire trgovinu sa spomenutim državama. Budući da je Koreja do Joseon dinastije bila pod jakim utjecajem Kine, Sejongova želja je bila da se Koreja upravno osamostali, te da se njeguje korejska kultura kroz vlastito pismo, jezik i kulturu. Sejong je bio vladar tijekom čije su vladavine kulturna postignuća u Koreji dosegla svoj vrhunac, a njegovo najveće postignuće je zasigurno stvaranje hangula, fonetskog sustava pisanja korejskog jezika, koji se još uvijek koristi. Stvaranje hangula omogućilo je svima da s lakoćom svladaju pismo i jezik, što je doprinijelo povećanju stope pismenosti među pučanstvom.

Kao i mnogi učenjaci inspirirani neokonfucijanskom filozofijom, Sejong potiskuje utjecaj budističkih redovnika, koji su imali veliki utjecaj na stanovništvo i koji su prema Sejongovom mišljenju bili izvor korupcije i negativnog utjecaja na narod. Stoga se Joseon dinastija okreće načelima neokonfucijanizma, koja je cijnila opće dobro čovječanstva, te etiku i moral vlasti koja je postojala radi dobrobiti društva. Vladar je prema tome vjerovanju na zemlji djelovao kao njegovatelj i pomoćnik naroda, vođen mudrošću i pravednošću. Neokonfucijanizam se usredotočio na duhovna pitanja poput morala čovječanstva, a na temelju toga učenja stvoren je administrativni i zakonski sustav po kojem je Sejong vladao. Okružio se najvećim umovima kraljevstva, a i šire. Pružajući utočište izbjeglim aristokratima i znanstvenicima Yuana, stvorio je Dvoranu dostojnih, znanstvenu i obrazovnu instituciju, koja je pod patronatom vladara sakupljala znanja i implementirala ih u sve sfere života. Od poljoprivrede, meteorologije, jezika, pisanja, matematike

i astrologije, nije postojalo područje kojim se mislioci nisu bavili, a sve je osmišljeno kako bi se poboljšao život u kraljevstvu. Sejongova književna i znanstvena dostignuća toliko su brojna, a njegova posvećenost prema korejskome narodu toliko pamćena, da je on bio jedan od samo dva kralja u više od 2000 godina korejske povijesti koji su dobili epitet „Veliki“.

8. POPIS LITERATURE

1. Bohnet, Adam. *Turning toward Education: Foreigners in Chosŏn Korea*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2020.
2. Griffis, Ben. „Sejong the Great“. U *World History Encyclopedia*, 2021., pristup ostvaren: 27. 08. 2021., https://www.worldhistory.org/Sejong_the_Great/
3. Griffis, Ben. „Taejong of Joseon“. U *World History Encyclopedia*, 2021., pristup ostvaren: 27. 08. 2021., https://www.worldhistory.org/Taejong_of_Joseon/
4. Hong, Soon Min. „The Outhouses of the Royal Palaces“. U *Everyday Life in Joseon-Era Korea: Economy and Society*, uredio Michael D. Shin, 253 – 262, Leidein-Boston: Global Oriental, 2014.
5. Hulbert, Homer, B. *History of Korea I*. London: Routledge&Kegan Paul, 1905.
6. Hwang, Keumjoong, Meyer, David, Samuel. „Relations as the aim of education in Joseon neo-Confucianism: The case of the Five Relationships“. *Educational Philosophy and Theory* 51 (2019), br. 9: 936. – 948.
7. Kim, Peter. „Choe Mu-Seon and The Early Era of Wokou Piracy: Catalyst for the Development of Gunpowder in Korea, a Precursor of Korea-Japan Diplomacy“. *Emory Endeavors Journal* 5 (2013), 9-22.
8. Kim, Sung Woo. „The Tax Burden of the Peasantry“. U *Everyday Life in Joseon-Era Korea: Economy and Society*, uredio Michael D. Shin, 61 – 70, Leidein-Boston: Global Oriental, 2014.
9. Kim, Yukhoon. *Korean History for International Citizens*. Seoul: Northeast Asian History Foundation, 2007.
10. Koehler, Robert. *Joseon's Royal Heritage: 500 Years of Splendor*. Seoul: Seoul Selection, 2011.
11. Ledyard, Gari. *The Cultural Work of Sejong the Great*, 2002., pristup ostvaren: 27.8.2021., https://www.koreasociety.org/images/pdf/KoreanStudies/Monographs_GeneralReading/GettingtoKnowKorea/GTKK%20%20Ledyard%20Sejong%20The%20Great.pdf
12. Lee, Hun – Chang. „Currancy and the Value of Money“. U *Everyday Life in Joseon-Era Korea: Economy and Society*, uredio Michael D. Shin, 71 – 82, Leidein-Boston: Global Oriental, 2014.

13. Lee, Ki-Moon, Ramsey, S., Robert. *A History of the Korean Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
14. Lee, Soyoung. "Art of the Korean Renaissance, 1400–1600." U *Heilbrunn Timeline of Art History*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2010. Pristup ostvaren: 27. 08. 2021. http://www.metmuseum.org/toah/hd/kore/hd_kore.htm
15. Park, Hee-Kyu, Heidi. „Confucian Spirituality of the Movement of the Heart“. *Journal of Korean Religions* 9 (2018), br. 2: 111. – 138.
16. Rey, Sylvain. *Quotes from King Sejong the Great*. Pristup ostvaren: 28. 07. 2021. <https://www.ellopos.com/blog/3114/quotes-from-king-sejong-the-great/2/>
17. Robinson, Kenneth, R. „Centering the King of Chosŏn: Aspects of Korean Maritime Diplomacy, 1392-1592“. *The Journal of Asian Studies* 59 (2000), br. 1: 109. – 125.
18. Szczepanski, Kallie. *Biography of King Sejong the Great of Korea, Scholar and Leader*. Pristup ostvaren: 27. 08. 2021., <https://www.thoughtco.com/king-sejong-the-great-of-korea-195723>
19. „Crveni Turbani“, *Encyclopaedia Britannica*, pristup ostvaren 27. 6. 2021., <https://www.britannica.com/topic/Red-Turbans>
20. „Wakō“, *Encyclopaedia Britannica*, pristup ostvaren 27. 6. 2021., <https://www.britannica.com/topic/wako>